

Provincie Overijssel

Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
Fax 088 118 86 71
overijssel.nl
postbus@overijssel.nl

KvK 51048329
IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

Inlichtingen bij

Dhr. C.H. Dijkhuizen
Telefoon 038 499 87 07
CH.Dijkhuizen@overijssel.nl

SER Overijssel
Per e-mail aan secretaris-directeur
mevrouw drs. O.P. Wertheim-Davygora
OP.Wertheim-Davygora@overijssel.nl

Datum	Kenmerk	Bijlagen	Uw brief	Uw kenmerk
11.01.2022	2021/0265496		26.05.2021	

Onderwerp: Reactie op SER-advies "Een menselijk perspectief op digitalisering in Overijssel"

Geachte mevrouw Wertheim,

Op 26 mei 2021 hebben wij uw advies "Een menselijk perspectief op digitalisering in Overijssel" ontvangen. Wij danken u dat SER Overijssel op ons verzoek met dit belangrijke thema aan de slag is gegaan. Via deze brief reageren wij op uw aanbevelingen (hieronder in cursief weergegeven). Onze reactie hebben wij op 20 december 2021 met een vertegenwoordiging van SER Overijssel besproken.

1. Vergroot de bewustwording over noodzaak van digitalisering bij mkb-ondernemers en het onderwijs en vergroot de kennis bij mkb-bedrijven om kansen beter te benutten

- 1.1 *Draag bij aan de bewustwording van de impact van digitalisering op mkb-bedrijven en onderwijsinstellingen. Awareness-vergroting in het onderwijs en verdere bewustwording bij het mkb kunnen via o.a. "digitale werkplaatsen", bedrijfsstages en RIF-projecten.*
- 1.2 *Bundel de bestaande initiatieven en zorg dat de afstemming tussen initiatieven en regelingen op het gebied van digitalisering optimaal verloopt om het overzicht voor het mkb en de effectiviteit te vergroten. Zorg voor monitoring, zodat duidelijk wordt welke initiatieven effectief zijn.*
- 1.3 *Ondersteun mkb-bedrijven bij de ontwikkeling van kennis en kennisuitwisseling op het gebied van digitalisering, bijvoorbeeld over onderwerpen zoals cybersecurity. Stel een toegankelijke tool beschikbaar voor mkb-bedrijven om het niveau van digitalisering te bepalen, zoals een digiscan. Ondersteun werkgevers bij investeringen in het verhogen van de digitale kennis op bestuurs- en directieniveau en in de digitale mindset van leidinggevendenden op alle managementniveaus.*
- 1.4 *Stimuleer dat het onderwijs binnen bestaande onderwijscurricula op alle opleidingsniveaus meer aandacht geeft aan specifieke digitale vaardigheden (digitalisering als een rode draad door elke vorm van onderwijs) en specifieke soft skills, zoals adaptief vermogen, kritisch denken, creativiteit en zelflerend vermogen.*

Onze reactie:

Wij zien het belang en de noodzaak van bewustwording op dit thema. Bewustwordingsactiviteiten kunnen helpen om juist ook een brede groep van mkb-ondernemers de mogelijkheden van digitalisering te laten ontdekken. Er wordt in de provincie Overijssel veel geïnvesteerd in de bewustwording van digitalisering bij zowel mkb-ondernemers als onderwijs. Dit wordt onder meer gedaan door de digitale werkplaatsen en bedrijfsstages, maar ook door het organiseren van workshops, webinars en kennissessies.

In uw advies geeft u daar in hoofdlijnen een goede weergave van. Het spreekt ons aan dat u in hoofdstuk 7 een toelichting geeft op de actieve rol van de sociale partners in de bewustwording rond dit thema.

Wij zijn verder van mening dat we deze bewustwordingsactiviteiten in samenwerking met het Rijk, andere provincies, gemeenten en ondernemersorganisaties moeten doen. Het afgelopen jaar is daarom vanuit onze organisatie getrokken aan een landelijke actieagenda digitalisering Rijk-regio om meer bereik onder het mkb te bewerkstelligen op het gebied van digitalisering. Hieruit is onder andere een IPO-werkgroep digitalisering voortgekomen en een landelijke stuurgroep (in oprichting) om samen met Rijk, IPO, VNG, VNO-MKB de schouders te zetten onder de digitaliseringsopgave.

Ook ziet men in het onderwijs steeds meer het belang van digitalisering. In het onderwijs is de afgelopen jaren veel meer aandacht gekomen voor digitalisering in relatie tot de (toekomstige) student. Er is een digitaliseringsagenda PO en VO onderwijs (o.a. initiatief van OCW en EZK). Er is een strategische agenda digitalisering MBO en ook in het HBO is men actief aan het werk middels het SURF-versnellingsplan.

Wij delen de aanbeveling initiatieven en regelingen beter op elkaar af te stemmen. Wij proberen dit in de praktijk al toe te passen. Een voorbeeld is de mkb-voucher waarin met meer provinciale programma's is samengewerkt om het voor de ondernemer overzichtelijk te maken. In 2022 komen we met een digitaal magazine over de mogelijkheden van digitalisering voor ondernemers en starten we een roadshow langs alle gemeenten. Wij zenden u het magazine toe zodra het is verschenen. Verder zetten we in op een European Digital Innovation Hub, waarin het aanbod geclusterd gaat worden. Onze ambitie is initiatieven zo overzichtelijk mogelijk te presenteren voor ondernemers en andere partners, bijvoorbeeld met herkenbare organisaties vanuit onze provinciale mkb-dienstverlening (waarin ook gemeenten bijdragen) als Novel-T en Kennispoort Regio Zwolle in de regio's Cleantech, Twente en Zwolle en in samenwerking met landelijke partijen.

Het advies van monitoring nemen wij over. Graag betrekken wij u als SER Overijssel bij de evaluatie en opzet van voucherregelingen om uw aanbevelingen in praktische zin om te zetten. De informatie die vergaard wordt in de evaluaties van de digitaliserings- en mkb-voucher helpen om nieuwe initiatieven en regelingen efficiënter in te richten. De gedachte een toegankelijke tool beschikbaar te stellen voor bedrijven om het niveau van digitalisering te bepalen ondersteunen wij. Er zijn al veel partijen die een toegankelijke scan hebben ontwikkeld voor een specifiek thema op het gebied van digitalisering, zoals een scan om het niveau van robotisering in kaart te brengen. De Rijksoverheid heeft een scan voor de mate van cyberveiligheid gemaakt. Wij zien het als onze provinciale rol mkb-ondernemers te wijzen op de mogelijkheden die er zijn en de verbinding te maken met landelijke ontwikkelingen.

Wat betreft de laatste aanbeveling vinden wij het belangrijk dat digitale vaardigheden onderdeel uitmaken van bestaande onderwijscurricula. Dit mogelijk maken ligt primair bij het onderwijs zelf en het ministerie van OCW. De provinciale rol is hierin gering (zie ook onze reactie onder 2).

2. Ondersteun werknemers en niet-werkenden (werkzoekend) bij het versterken van hun competenties en ontwikkeling van nieuwe vaardigheden

- 2.1 *Ondersteun nieuwe leervormen en leertrajecten die leren en werken combineren via gezamenlijke regionale platforms en learning communities.*
- 2.2 *Stel cofinanciering beschikbaar om de digitale vaardigheden van werknemers en met werkloosheid bedreigde werknemers in het mkb en van zzp'ers te verbeteren bijvoorbeeld via de regionale opleidingsfondsen.*
- 2.3 *Besteed binnen het nieuwe beleid met betrekking tot versterking van basisvaardigheden bij werknemers, extra aandacht aan digitale basisvaardigheden onder andere voor onderwerpen zoals digitale veiligheid en media-wijsheid.*

Onze reactie:

Digitale vaardigheden zijn essentieel om onze beroepsbevolking wendbaar en toekomstbestendig te houden. Uw advies sluit aan op ons Statenvoorstel (kenmerk 2019/1101592) "Samen naar een inclusieve, wendbare en toekomstgerichte arbeidsmarkt 2020-2023". Wij zien dat uw aanbeveling met betrekking tot leervormen en leertrajecten in de praktijk wordt toegepast met de digitale werkplaatsen, wetenschap en technologie (W&T) in het basis- en voortgezet onderwijs en andere activiteiten die binnen het Human Capital programma ontwikkeld worden. Wij gaan hier mee door.

Binnen de regeling Arbeidsmarkt Overijssel is er de mogelijkheid om middels een publiek-private samenwerking nieuwe leervormen en trajecten in gezamenlijkheid met het bedrijfsleven te ontwikkelen. Een goed voorbeeld is het project TechWise Twente, waarmee wordt bijgedragen aan het integreren van ICT in techniek en productieprocessen. Verder werken we met partijen in de Regio Deal Twente aan projecten waarin studenten, werknemers en kenniswerkers bijdragen aan het overdragen van kennis om (productie)processen te digitaliseren (PDEng, Advanced Manufacturing Program, TalentIT). In de Cleantech Regio wordt via Deventer Informatiestad met stages en afstudeeropdrachten talent behouden.

De provincie investeert in drie regionale opleidingsfondsen, te weten Twents Fonds voor Vakmanschap, Upgrade Jezelf en Ontwikkelfonds Cleantech Regio. Werknemers, werkzoekenden en ZZP'ers kunnen een beroep doen op deze middelen voor om-, her- en bijscholing. Dit is ook mogelijk voor de ontwikkeling en verbetering van digitale vaardigheden. Via de mkb-voucher bevorderen wij het leren en ontwikkelen van digitale vaardigheden. Ten slotte verstrekken wij subsidie voor het stimuleren van wetenschap en techniek (W&T), inclusief digitale vaardigheden, in het primair onderwijs.

Op 15 december 2021 hebben Provinciale Staten het Investeringsprogramma basisvaardigheden 2022-2024 vastgesteld. In uw advies vraagt u terecht aandacht voor de digitale vaardigheden van werkenden en niet-werkenden. In de aanpak basisvaardigheden onderscheiden wij drie programmalijnen, gericht op preventie, de arbeidsmarkt en brede inclusie. Daarbij bieden we via het experimentele project "digitaal scoren met FC Twente" aan 48 werkende mensen van 50 jaar en ouder ondersteuning bij het ontwikkelen van digitale vaardigheden. Met de voortzetting van het programma Taal Werkt! zetten we de kennis van gemeenten, bibliotheken en andere lokale partners onder andere ook in voor de digitale vaardigheden van ouderen. Bij programmalijn 2 zien we nadrukkelijk een rol voor en (mede)eigenaarschap van de werkgevers, om de (digitale) basisvaardigheden bij werknemers te ontwikkelen.

3. Investeer in de ontwikkeling van digitale (basis)vaardigheden, vooral bij kwetsbare groepen

- 3.1 *Kies bij digitaliseringsinitiatieven voor maatschappelijk verantwoord digitaliseren: het bezitten van de juiste vaardigheden is een van de belangrijkste bronnen voor een duurzame en inclusieve samenleving.*
- 3.2 *Zorg ervoor dat bij het ontwikkelen van e-dienstverlening door overheden en instellingen deze toegankelijk is en blijft voor mensen die onvoldoende over digitale basisvaardigheden beschikken.*
- 3.3 *Zoek bij bestaande initiatieven mogelijkheden om niet digitaal-vaardigen aangesloten te houden, bijvoorbeeld door laagdrempelige Digiwinkels met eventuele service aan huis.*

Onze reactie:

Als onderdeel van het Investeringsprogramma basisvaardigheden 2022-2024 neemt de provincie een voorbeeldrol voor inclusie in eigen uitingen en beleid. Dit geldt ook voor onze digitaliserings- en datastrategie "Slim Digitaal Overijssel" (kenmerk 2021/1104445), die op 15 december 2021 door Provinciale Staten is vastgesteld. Als we digitalisering inzetten, blijven we zorgvuldig de randvoorwaarden invullen voor bijvoorbeeld digitale inclusie of duurzame toegankelijkheid. Wij herkennen ons goed in uw oproep maatschappelijk verantwoord te digitaliseren.

Zoals hierboven aangegeven hebben we in de afgelopen beleidsperiode extra geïnvesteerd in aandacht voor basisvaardigheden via Taal Werkt!. We continueren onze inzet op de thema's digitalisering en basisvaardigheden binnen bibliotheken en het project Taal Werkt!.

Onze structurele middelen van € 0,25 miljoen per jaar zetten we gericht in op de innovatie van bibliotheken. Het gaat hier om het versterken, ondersteunen en faciliteren van bibliotheken, zodat zij een passend aanbod hebben voor inwoners op het gebied van basisvaardigheden en digitalisering. Dit sluit aan op uw laatste aanbeveling. Aanvullend hierop investeren we € 1,76 miljoen vanuit het Investeringsprogramma basisvaardigheden 2022-2024.

Conclusie

De digitalisering heeft de afgelopen jaren een enorme vlucht genomen. Graag blijven wij met u in contact over deze ingrijpende transitie. Wij betrekken u bij initiatieven gericht op werkgevers en werknemers om digitalisering te bevorderen, zoals de mkb-voucher. Gezien de samenhang tussen uw adviezen over digitalisering en basisvaardigheden stellen wij voor dat we elkaar vooral vanuit die samenhang blijven inspireren, bijvoorbeeld ook bij uw komende advisering over brede welvaart.

Met vriendelijke groet,
Gedeputeerde Staten van Overijssel,

voorzitter
A.P. Heidema

secretaris
N. Versteeg